

χαβάς

χαβάς, ο, ουσ. [<τουρκ. hava]. **1.** η μελωδία, ο σκοπός τραγουδιού που έχει διάρκεια: «άρχισε ένα χαβά και δεν έλεγε να τον τελειώσει». (Λαϊκό τραγούδι: *αράπ χαβάς, γιαβάς γιαβάς! Μου το 'χες πει με φιλιά, σαν σε κρατούσ' αγκαλιά! // παίζει το χαβά του μ' ένα ντέφι, όταν αυτουνού του κάνει κέφι*). **2.** ευχάριστη ή δυσάρεστη κατάσταση, σύγχυση ή φασαρία: «τρελαίνεται για χαβά αυτός ο άνθρωπος!». (Λαϊκό τραγούδι: *το 'χει η κατεργάρα μπλέξει κι απ' τη μύτη το τραβά, σαν κορόιδο πάει πάσο στο δικό της το χαβά*). (Ακολουθούν 17 φρ.)·

- *αλλάζω χαβά ή αλλάζω το χαβά*, μεταβάλλω συμπεριφορά προς το καλύτερο ή προς το χειρότερο: «όταν μου φέρονται καλά, αλλάζω κι εγώ χαβά και τους φέρομαι με το γάντι || όταν μου φέρονται άσχημα, αλλάζω κι εγώ το χαβά και τους φέρομαι ανάλογα»·

- *γουστάρω χαβά*, βλ. φρ. *γουστάρω χαβαλέ*, λ. *χαβαλές*·

- *έγινε χαβάς*, βλ. φρ. *έγινε χαβαλές*, λ. *χαβαλές*·

- *έχει της πούτσας του το χαβά*, βλ. λ. [πούτσα](#)·

- *έχει της ψωλής του το χαβά*, βλ. λ. [ψωλή](#)·

- *έχει του μουνιού της (του) το χαβά*, βλ. λ. *μουνί*·

- *έχει χαβά*, βλ. φρ. *έχει χαβαλέ*, λ. *χαβαλές*·

- *κάνω χαβά*, βλ. φρ. *κάνω χαβαλέ*, βλ. λ. [χαβαλές](#)·

- *κι αυτός το χαβά του*, επιμένει στο ίδιο πράγμα, επαναλαμβάνει πεισματικά τα ίδια λόγια, χωρίς να επηρεάζεται από τίποτα: «του φέραμε ένα σωρό αποδείξεις για την αθωότητά μας κι αυτός το χαβά του, πως τάχα είμαστε ένοχοι»· βλ. και φρ. *ό,τι και να γίνει, αυτός το χαβά του*·

- *με το χαβά μου*, χωρίς διόλου να βιάζομαι, χωρίς ένταση ή άγχος: «δουλεύω πάντα με το χαβά μου, γιατί έχω την καρδιά μου». Συνών. *με όλη μου την άνεση ή με όλη την άνεσή μου / με όλη μου την ησυχία ή με όλη την ησυχία μου / με το πάσο μου / με το ραχάτι μου / με το τέμπο μου*·

- *ο καθένας το χαβά του*, λέγεται στην περίπτωση που σε ένα εργασιακό χώρο ή σε μια οικογένεια, δεν υπάρχει συνοχή, υπευθυνότητα και τάξη, γιατί το κάθε μέλος αδιαφορεί για το πρόβλημα και συμπεριφέρεται όπως θέλει, όπως το ευχαριστεί: «η επιχείρηση κινδυνεύει να βουλιάξει κι ο καθένας το χαβά του || η οικογένεια κινδυνεύει να διαλύσει κι ο καθένας το χαβά του»·

- *οι βιολιτζήδες άλλαξαν, ο χαβάς μένει ο ίδιος*, βλ. λ. [βιολιτζήδες](#)·

- *ό,τι και να γίνει, αυτός το χαβά του*, **α.** δεν επηρεάζεται από τίποτα και εξακολουθεί ανεπηρέαστος να ασχολείται με αυτό που τον ευχαριστεί: «όταν ασχολείται με τη συλλογή των γραμματοσήμων του, ό,τι και να γίνει, αυτός το χαβά του». **β.** δεν αλλάζει γνώμη με τίποτα και εμμένει στην αρχική του απόφαση: «είναι τόσο ισχυρογνώμων άνθρωπος, που, ό,τι και να γίνει, αυτός το χαβά του». **γ.** δεν ενδιαφέρεται καθόλου για όσα κακά συμβαίνουν γύρω του: «είναι τόσο αναισθητός άνθρωπος, που, ό,τι και να γίνει, αυτός το χαβά του». Συνών. *ό,τι και να γίνει, αυτός το βιολί του*· βλ. και φρ. *κι αυτός το χαβά του*·

- *πιάνω έναν χαβά*, **α.** αρχίζω να τραγουδώ: «έλα, εσύ που έχεις ωραία φωνή, πιάσε έναν χαβά». **β.** αρχίζω το κουβεντολόι που τραβάει σε μάκρος: «πιάσαμε ένα χαβά, που ούτε καταλάβαμε για πότε πέρασε η ώρα»·

- *πιάνω χαβά ή πιάνω το χαβά*, αρχίζω το κουβεντολόι: «του αρέσει να πιάνει το χαβά με τον καθένα, για να περνάει η ώρα του»·

- πού θα πάει αυτός ο χαβάς; έκφραση αγανακτισμένου ή εκνευρισμένου ανθρώπου που θέλει να θέσει τέρμα στις συνεχείς ενοχλήσεις κάποιου για εξυπηρέτηση, που θέλει να του επισημάνει τη συνεχιζόμενη απαράδεκτη συμπεριφορά του ή που είναι ενοχλημένος από πράξη ή κατάσταση που επαναλαμβάνεται συστηματικά: «πού θα πάει αυτός ο χαβάς να 'ρχεσαι κάθε λίγο και λιγάκι και να μου ζητάς δανεικά; || πού θα πάει αυτός ο χαβάς να παρατάς κάθε τόσο την οικογένειά σου και να τριγυρνάς στα ξενοχτάδικα; || πού θα πάει αυτός ο χαβάς κάθε μεσημέρι να τραγουδάς δυνατά την ώρα που πάω να κοιμηθώ;». Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το α ή το δε μου λες. Συνών. πού θα πάει αυτή η βιόλα; / πού θα πάει αυτή η κατάσταση; / πού θα πάει αυτό το βιολί(;)·

- τι χαβάς είν' αυτός! ή τι χαβάς κι αυτός! βλ. φρ. πού θα πάει αυτός ο χαβάς; Συνών. τι βιόλα είν' αυτή! ή τι βιόλα κι αυτή! / τι βιολί είν' αυτό! ή τι βιολί κι αυτό! / τι κατάσταση είν' αυτή! ή τι κατάσταση κι αυτή(;)·

- χαβάς να γίνεται, βλ. φρ. χαβαλές να γίνεται, λ. χαβαλές.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας